

2026-05-18

Remissvar – En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)

1. Sammanfattning av kommunens ställningstagande

Malung-Sälens kommun välkomnar utredningens ambition att stärka elevhälsan och skapa mer likvärdiga förutsättningar för barn och unga. Kommunen är i huvudsak positiv till förslagen, men vill framhålla att flera delar kräver tydligare statlig finansiering, nationella stödstrukturer och en realistisk bedömning av kompetensförsörjningen.

Kommunen delar utredningens målbild men ser behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, sekretess, elevhälsans uppdrag och konsekvenserna av att lägga fler hälso- och sjukvårdsinsatser på skolan.

2. Kommunens övergripande synpunkter

Kommunen stödjer förslagen om ett stärkt förebyggande och hälsofrämjande arbete, en lagstadgad tydlighet kring elevhälsans tvärprofessionella uppdrag, tydligare uppdrag för elevhälsans professioner och förbättrad samverkan mellan skola, region och socialtjänst. Samtidigt vill kommunen betona att:

- Elevhälsans uppdrag måste förbli kopplat till lärande och skolans pedagogiska kärnuppdrag där ett salutogent perspektiv råder.
- Psykisk och fysisk ohälsa på specialistnivå ombesörjs fortsatt av den regionala hälso- och sjukvården.
- En tydligare samverkan mellan skola och socialtjänst ska kunna utverkas utifrån nya Socialtjänstlagen där socialtjänsten ger stöd och behandling när så krävs
- Rekryteringsläget för flera professioner är ansträngt och kräver statliga insatser
- Sekretessfrågor behöver klargöras för att möjliggöra effektivt tvärprofessionellt arbete

3. Kommunens synpunkter på de enskilda förslagen

3.1 Synpunkter gällande skolkuratorernas uppdrag och utbildning

Kommunen avstyrker förslaget om krav på legitimation som hälso- och sjukvårdskurator. Vi menar att den kunskap som efterfrågas kan utvecklas inom nuvarande yrkesroll och att utredningen felaktigt placerar problemet hos elevhälsan. Det finns en poäng i att i stället stärka samverkan med hälso- och sjukvården där en tydlig vårdkedja tas fram och

efterföljs. Det finns även en öppning att skapa en skolsocial samverkan utifrån nya socialtjänstlagen.

Kommunen vill betona att skolan är en pedagogisk verksamhet och att elevhälsans uppdrag måste förbli inriktat på att undanröja hinder för lärande. Förslaget att lägga behandlingsansvar på elevhälsan bedöms som direkt olämpligt och riskerar att urholka skolans kärnuppdrag, minska undervisningstiden och förlägga behandling till en miljö som för vissa elever är en källa till stress. Det finns en uppenbar risk för att förslagen skulle tränga undan det förebyggande arbetet, öka administrationen och försämra samarbetet med lärare på grund av förändrade sekretessregler.

Kommunen vill mena att en första medicinsk eller psykosocial bedömning inom sju dagar bör lösas genom satsningar på hälso- och sjukvården, inte genom att lägga ytterligare ansvar på elevhälsan. Kommunen stödjer förslaget om att elever ska garanteras kontakt med elevhälsan inom sju dagar.

3.2 Synpunkter gällande specialpedagoger och speciallärares uppdrag

Kommunen välkomnar att utredningen tydliggör både specialpedagogens och speciallärares roller och betonar vikten av att professionerna särskiljs och kompletterar varandra. Kommunen anser att båda professionerna fortsatt måste finnas representerade i elevhälsan. Professionernas olika examensordning tydliggör på vilka nivåer respektive profession kan verka och därmed utgöra en bred insats gällande stöd på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Kommunen stödjer därför utredningens fokus på förebyggande arbete och arbete på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ser positivt på att det tvärprofessionella arbetet stärks. Kommunen efterfrågar klagöranden kring sekretess, då nuvarande reglering ibland hindrar effektiv samverkan.

Kommunen instämmer vidare i att de båda professionerna, genom sitt samarbete, ska vara en länk mellan elevhälsan och undervisningen. Det är därför viktigt att fortsatt betona de olika professionernas uppdrag som ett komplement till varandra och att i praktiken nyttja de olika utbildningsinriktningarna så att insatser landar nära eleverna.

3.3 Synpunkter gällande skolsköterskornas och skolläkarens uppdrag, EMI

Kommunen ställer sig positiva till att EMIs arbetsuppgifter och ansvar tydliggörs. En nationell plan för vad de olika hälsobesöken kan innebära ger en större likvärdighet både inom kommunen och i landet och kan stärka kvaliteten ytterligare.

En matris för bedömning kring hur ofta skolläkare ska finnas tillgänglig på våra olika skolenheter kan också öka kvaliteten och likvärdigheten

Kommunen välkomnar även förslaget om att utöka lättare hälso- och sjukvårdsinsatser inom elevhälsan samt ett fortsatt samarbete med regionen.

3.4 Synpunkter gällande psykologens uppdrag

Kommunen ställer sig positiv till att tydliggöra och säkerställa elevhälsans psykologiska insats.

4. Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser

Kommunen bedömer att förslagen innebär ökade kostnader för bemanning, kompetensutveckling och digital infrastruktur. För att intentionerna ska bli verklighet krävs statlig finansiering och långsiktiga ekonomiska ramar. Vidare krävs ytterligare stöd i de lokala överenskommelser som sluts med Regionen.

5. Avslutning

Malung-Sälens kommun ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag men betonar att genomförandet måste ske i nära dialog med kommunerna och med tydlig statlig finansiering. Kommunen ser särskilt behov av klargöranden kring ansvarsfördelning, sekretess och elevhälsans uppdrag för att säkerställa att reformen får avsedd effekt. Vi ser att alla som ingår i elevhälsan erhåller den utbildning och kompetens som behövs för elevernas bästa.

6. Beslutandegång

På uppdrag av Barn- och utbildningsnämnden har föredragande tillsammans med elevhälsans professioner samt inspel från chefsnätverket för Elevhälsochefer i Dalarna arbetet fram detta remissvar.

Malung-Sälens kommun

Beslut enligt delegation

Undertecknat av:

Lars Kratz, Skolchef

Föredragande:

Susanne Axelsson, biträdande skolchef och chef centrala elevhälsan